

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi toetuse kasutamise

AUDITEERIMISE LÕPPARUANNE

Aruandlusperiood 01.01.2021 - 30.06.2023

Auditeeriv asutus

30. aprill 2024

Tallinn, Eesti

RAHANDUSMINISTEERIUM

Sisukord

1. EGF fondist finantseeritud projektide rakendamine Eestis	3
1.1. EGF toetuse eesmärk ja toetuse saaja	3
1.2. EGF toetuse rakendamisperiood.....	4
1.3. EGF toetuse rakendussüsteem Eestis	5
1.4. EGF projekti auditeeriv asutus	5
1.5. AA arvamuse ja auditeerimise koondaruande koostamine	6
2. EGF toetuse auditeerimine	7
2.1. Hinnangu andmine EGF rakendussüsteemi juhtimis- ja kontrollisüsteemile.....	7
2.1.1. Läbiviidud juhtimis- ja kontrollisüsteemi auditid ja muud toimingud.....	7
2.1.2. AA hinnang EGF rakendussüsteemi toimimisele	8
2.2. Hinnangu andmine EGF-ist tehtud kulude eesmärgipärasele ja õiguspärasele kasutamisele	9
2.2.1. Projektauditi eesmärk ja ulatus	9
2.2.2. Projektauditi toimingud	9
2.2.3. AA hinnang kulude abikõlblikkusele	9
2.2.4. Vea määr (TER) ja jääkvea (RTER) määr ja nende võrdlus	10
2.3. Hinnangu andmine EGF projekti lõppmaksetaotlusele	10
2.3.1. Lõppmaksetaotluse auditi toimingud.....	10
2.3.2. AA hinnang lõppmaksetaotluse korrektsusele.....	11
3. AA koondhinnang EGF toetuse rakendamisele Eestis.....	11

1. EGF FONDIST FINANTSEERITUD PROJEKTIDE RAKENDAMINE EESTIS

1.1. EGF toetuse eesmärk ja toetuse saaja

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (edaspidi EGF) eesmärk on vastavalt EGF määrusele¹ aidata kaasa liidu arukale, jätkusuutlikule ja kaasavale majanduskasvule ja edendada püsivat tööhõivet, et liit näitaks üles solidaarsust töötajatega, kes on koondatud, ja füüsilisest isikust ettevõtjatega, kes on tegevuse lõpetanud maailma kaubanduses globaliseerumise tõttu toimunud oluliste struktuurimuutuste tagajärjel, või ülemaailmse finants- ja majanduskriisi jätkumise tõttu, millega on tegeletud määruses (EÜ) nr 546/2009, või uue ülemaailmse finants- ja majanduskriisi tõttu, ning et liidul oleks võimalik neid toetada.

EGFist rahalist toetust saavate meetmete puhul on eesmärk tagada, et võimalikult suur osa meetmetes osalevatest toetuse saajatest leiaks püsiva töökoha niipea kui võimalik.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EL) määruse nr 1309/2013 (edaspidi vana EGF määrus), mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020), artikkel 8 lõike 1 alusel on Sotsiaalministeerium kui EGF korraldusasutus (edaspidi KA) esitanud 12.11.2020. a Euroopa Komisjonile taotluse nr 2020EE05EGFA002 EGF-i kasutuselevõtmiseks seoses koondamistega Eesti turismisektoris. Taotlus tunnistati vastavaks Euroopa Komisjoni 31.03.2021 rakendusotsusega ning Eesti riigi taotluse alusel määrati rahalise toetuse summaks 4 474 480,00 eurot.

Alates 28.04.2021 hakkas kehtima EL määrus nr 2021/691 (edaspidi uus EGF määrus), millega luuakse EGF koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus nr 1309/2013.

EGF fondi vahendite kasutamiseks ja eesmärkide saavutamiseks sätestas sotsiaalminister 12.12.2020. a käskkirjaga nr 119 toetuse kasutamise tingimused² (edaspidi TKT), millega sätestati toetuse kasutamise, välja maksmise ja kontrolliga seotud toimingute teostamine. Perioodiks 2021–2023 kinnitati käskkirja alusel projekti eelarve summas 7 457 468,00 eurot, millest toetuse osa moodustas 4 466 069,00 eurot (59,89%) ja omafinantseeringu osa 2 991 399,00 eurot (40,11%).

Toetuse kasutamise eelarvet on sotsiaalministri käskkirjaga muudetud kahel korral:

1. 20.04.2022. a sotsiaalministri käskkirjaga nr 64 muudeti toetuse kasutamise eelarvet tagasiulatuvalt alates 01.01.2022. Uueks eelarve suuruseks määrati 3 020 545,68 eurot, millest toetuse osa moodustas 1 726 874,31 eurot (57,20%) ja omafinantseeringu osa 1 293 771,37 eurot (42,80%).
2. 14.03.2023. a sotsiaalministri käskkirjaga nr 43 muudeti samuti toetuse kasutamise eelarvet. Uueks eelarve suuruseks määrati 2 787 675,71 eurot, millest toetuse osa moodustas 1 608 463,28 eurot (57,7%) ja omafinantseeringu osa 1 179 212,43 eurot (42,30%).

EGF vahenditest Eestis rakendati projekt nr EGF.1.01.20-0004, viimase käskkirja alusel eelarvega 2 787 675,71 eurot, sellest EGF toetus 1 608 463,28 eurot. Projekti lõplikuks abikõlblike maksete kogusummaks kujunes 2 749 895,95 eurot. Toetuse elluviija on Eesti Töötukassa.

¹ Kuni 27.04.2021 kehtis Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) nr 1309/2013 (edaspidi vana EGF määrus), 17.12.2013, mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020). Alates 28.02.2021 hakkas kehtima Euroopa Parlamendi ja Nõukogu (EL) määrus nr 2021/691 (edaspidi uus EGF määrus), millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1309/2013.

² Kinnitatud sotsiaalministri 12.12.2020 käskkirjaga nr 119.

EGFist antakse toetust meetmetele, mille sihtgruppi kuulub isik, kes vastab kõigile järgmistele tingimustele:

1) on töötuna arvele võetud;

2) kelle tööandja on perioodil 13.03.2020–11.11.2020 teavitanud Eesti Töötukassat (edaspidi Töötukassa) töölepingu kollektiivsest ülesütlemisest või kelle töötamine on nimetatud perioodil lõppenud koondamise või töölepingu tähtaja möödumise või võlaõigusliku lepingu lõppemise tõttu või kelle füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemine on nimetatud perioodil lõppenud;

3) töötas enne töötuna arvelevõtmist viimati ettevõtja juures, kes tegutseb järgmistel Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori tegevusaladel, mis vastavalt turismi satelliitarvepidamise majandusharude klassifikaatorile on turismile omased või turismiga seotud majandusharud:

- 45 Mootorsõidukite ja mootorrataste hulgi- ja jaemüük ning remont
- 49 Maismaaveondus ja torutransport (grupid 491, 492, 493)
- 50 Veetransport
- 51 Õhutransport
- 52 Laondus ja veondust abistavad tegevusalad
- 55 Majutus
- 56 Toidu ja joogi serveerimine
- 74 Muu kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus
- 77 Rentimine ja kasutusrent
- 79 Reisibüroode ja reisikorraldajate tegevus, reserveerimine ning sellega seotud tegevus
- 90 Loomes-, kunsti- ja meelelahutustegevus
- 91 Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja muude kultuuriasutuste tegevus
- 92 Hasartmängude ja kihlvedude korraldamine
- 93 Sporditegevus ning lõbustus- ja vaba aja tegevused.

Punkti 3 mõistes loetakse töötamiseks ka füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist eelnimetatud tegevusaladel.

TKT järgi on tegevuste elluviijad:

- Korraldusasutus (KA) – Sotsiaalministeerium;
- Sertifitseerimisasutus (SA) – Riigi Tugiteenuste Keskus;
- Auditeeriv asutus (AA) – Rahandusministeerium;
- Rakendusüksus (RÜ) – Riigi Tugiteenuste Keskus;
- Sihtrühmale meetmete osutaja – Eesti Töötukassa.

1.2 EGF toetuse rakendamisperiood

Auditeerimise aruanne on koostatud EGF toetuse kasutamise perioodi 01.01.2021–30.06.2023 kohta.

Kulu on abikõlblik, kui see on põhjendatud, kooskõlas EGF-i määruse, riigisiseste õigusaktide, taotluse ja TKT-ga ning tekkinud perioodil 01.01.2021–31.12.2022.

Kui tasemeõppe õppekava kestus on vähemalt kaks aastat, on sihtgrupile tasemeõppes osalemise toetamise kulu abikõlblik kuni 30.06.2023. Administreerimisega seotud tegevuste kulu on abikõlblik perioodil 01.01.2021–30.06.2023.

1.3 EGF toetuse rakendussüsteem Eestis

EGF uue määruse artikli 23 punkti 3 järgi määrab liikmesriik EGF-i toetavate meetmete haldamise ja kontrollimise eest vastutavad asutused kooskõlas finantsmääruse artikli 63 lõikega 3³. Asutuste määramise kohta otsuse tegemisel võivad liikmesriigid lähtuda sellest, kas juhtimis- ja kontrollisüsteemid on üldjoontes samasugused nagu eelnenud perioodi jooksul kasutatud ja kas need on toimunud tõhusalt.

Vabariigi Valitsus on 24.03.2016. a andnud välja korralduse nr 108⁴ "Volituste andmine Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendite taotlemiseks ja haldamiseks", mille viimane redaktsioon on jõustunud 10.12.2020. Antud korralduse alusel volitatakse:

- Sotsiaalministeeriumi (edaspidi SoM) täitma EGF **korraldusasutuse** ülesandeid, sealhulgas taotlema EGF vahendeid (edaspidi toetus); kehtestama toetuse kasutamise tingimused ja korra; koostama EK-le esitatavaid toetuse kasutamise aruandeid; esitama EK nõutud muu teabe; tegema SA Innove (alates 01.04.2020 Riigi Tugiteenuste Keskus⁵) kui RÜ ülesannete täitmise üle järelevalvet.
Lähtuvalt Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusest tõsteti tööala ja võrdsuspoliitika valdkonnad Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) alla. Sellest tulenevalt täidab alates 01.07.2023 EGF programmis korraldusasutuse ülesandeid MKM.⁶
- Riigi Tugiteenuste Keskust (edaspidi RTK) täitma EGF **sertifitseerimisasutuse** ülesandeid ja EGF RÜ ülesandeid. Riigi Tugiteenuste Keskus täidab RÜ ülesandeid ka Ühtekuuluvuspoliitika Fondide rakenduskava 2014-2020 raames;
- Rahandusministeeriumi täitma **auditeeriva asutuse** (AA) ülesandeid, kes täidab AA ülesandeid ka perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 11 lõike 1⁷ järgi.

Vastavalt TKTs toodud tingimustele tuleb EGF rakendamisel arvestada ka perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) järgmisi tingimusi: toetuse maksmine toimub vastavalt §-dele 28-30 ulatuses, mis kohalduvad EGF määruse alusel antud toetusele; finantskorrektsioone teeb RÜ vastavalt STS §-dele 45-47 ja tegevuste elluviija maksb toetuse tagasi vastavalt finantskorrektsiooni otsusele ja STS §-dele 48-49⁸.

1.4 EGF projekti auditeeriv asutus

Auditeerimise aruande koostas Rahandusministeeriumi (edaspidi RM) finantskontrolli osakond (edaspidi FKO). Auditi viis läbi FKO I auditi talituse audiitor Pilleriin Masing (auditi juht). Auditi eest vastutav isik on Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna juhataja Anu Alber.

FKO on funktsionaalselt sõltumatu üksus, kes võib vastavalt oma aasta tööplaanile auditeerida kõiki juhtimis- ja kontrollitasandeid rakenduskava rakendussüsteemis ning on OLAF-i koostööpartner. FKO ei osale rakendussüsteemi juhtimisprotsessis, maksete teostamise protsessis ega muudes ülesannetes, mis võiksid kahjustada üksuse sõltumatust ning audiitorite objektiivsust.

Auditite läbiviimisel lähtub AA rahvusvahelistest siseauditeerimise kutsetegevuse standarditest (IIA standardid).

³ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL, EURATOM) nr 2018/1046, 18.07.2018 (edaspidi finantsmäärus).

⁴ Avaldamismärge: RT III, 29.03.2016, 6.

⁵ Riigi Tugiteenuste Keskusesse toodi alates 01.04.2020 üle SA Archimedese ja SA Innove rakendusüksuse funktsioonid.

⁶ Avaldamismärge: RT I, 30.06.2023, 1.

⁷ STS § 11 lõike 1 Auditeeriv asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 123 lõike 4 tähenduses on Rahandusministeerium. Rahandusministri 3.09.2018 käskkirja nr 1.1-4/152 alusel täidab AA ülesandeid FKO.

⁸ TKT punktid 10.1; 13.

AA ülesannete täitmiseks on AA-l õigus auditeerida korraldusasutust, sertifitseerimisasutust, rakendusüksust ja toetuse saajat ning saada juurdepääs auditeeritava ülesannete ja kohustuste täitmise ning toetuse kasutamise seotud teabele. Auditeeritavad peavad auditeerivale asutusele tema ülesannete täitmiseks osutama igakülgset abi.

Eelnevalt tulenevalt järeldab audiitor, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu suuline ja kirjalik teave kajastavad EGF toetuse kasutamise sihipärasust korrektselt ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad auditi eesmärgis toodud hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitorile mitteesitatud/mitteteadaoleva informatsiooni korral oleks audiitori järeldused võinud olla teistsugused.

EGFi uue määruse artikli 23 punkti 1 järgi vastutavad EGF-ist toetatavate meetmete juhtimise ja meetmete finantskontrolli eest esmajärjekorras liikmesriigid, kes kontrollivad, kas juhtimise ja kontrollimise kord on kehtestatud ja kas neid rakendatakse selliselt, et tagada liidu rahaliste vahendite tõhus ja korrektne kasutamine.

Vabariigi Valitsuse 24.03.2016. a välja antud korralduse nr 108 alusel on AA ülesandeks auditeerida toetuse kasutamise sihipärasust ja vastavust taotluses ja õigusaktides sätestatud tingimustele ning edastada määruse nr 966/2012 artikli 59 lõike 5 punkti b⁹ kohase kokkuvõtte auditeerimise tulemustest SoMile (alates 01.07.2023 MKM-le).¹⁰

1.5 AA arvamuse ja auditeerimise koondaruande koostamine

Auditeerimise aruande koostamiseks ja AA arvamuse andmiseks toetuse kasutamise õiguspärasuse kohta on AA kogunud informatsiooni kõigilt EGF-i rakendussüsteemi kuuluvatelt asutustelt, sh KA-lt, RÜ-lt ja Töötukassalt kui tegevuste elluviijalt.

Sh analüüsis AA aruande koostamiseks:

- RÜ-s kehtestatud juhtimise ja kontrollimise korda, protseduure ja kas neid rakendatakse selliselt, et tagada EGF rahaliste vahendite tõhus ja korrektne kasutamine.
- AA veendus, et RÜ on teinud EGF toetuse väljamaksmiseks, seirearuannete menetlemiseks ja järelevalve teostamiseks vajalikud toimingud, et veenduda toetuse kasutamise õiguspärasuses.
- AA kontrollis rahastatud meetmete nõuetekohast rakendamist ja veendus, et meetmete osutamine sihtgrupile oli vastavuses taotluse ja EGF uue määruse artikkel 1 punkti 2 tingimustega. Auditi toimingute käigus veenduti, et toetust kasutati sihipäraselt ja vastavuses taotluses ja õigusaktides sätestatud tingimustele. Kontrollimise põhjal koostati kontroll-lehed ja toimingu kokkuvõtted.

⁹ Art 59 lõike 5 punkt b) iga-aastase kokkuvõtte lõplikest auditiaruannetest ja tehtud kontrollidest, sealhulgas süsteemides tuvastatud vigade ja nõrkuste olemuse ja ulatuse analüüsi ning võetud või kavandatud parandusmeetmed. Raamatupidamise aastaaruandele ja esimese lõigu punktis b osutatud kokkuvõtetele lisatakse sõltumatu auditeerimisasutuse rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandardite kohaselt koostatud arvamus.

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL, EURATOM) nr 966/2012 kehtis kuni 18.07.2018. Alates 18.07.2018 hakkas kehtima Euroopa Parlamendi ja Nõukogu (EL, Erotam) määrus nr 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012. EL määruse nr 966/2012 art 59 lõike 5 punktis b kajastatud tingimused on kantud üle EL määruse nr 2018/1046 art 63 lõike 5 punkti b ning art 63 lõike 7.

¹⁰ Tulenevalt Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusest täidab alates 01.07.2023 EGF programmis Sotsiaalministeeriumi ülesandeid MKM. Avaldamismärge: RT I, 30.06.2023, 1

2. EGF TOETUSE AUDITEERIMINE

2.1 Hinnangu andmine EGF rakendussüsteemi juhtimis- ja kontrollisüsteemile

2.1.1 Läbiviidud juhtimis- ja kontrollisüsteemi auditid ja muud toimingud

EGF projektide rakendamiseks on KA ja toetuse elluviija koostanud vajalikud juhised ja protseduurireedlid. Audiitor on tutvunud loodud kordadega ning tuvastanud nende sarnasuse Ühtekuuluvuspoliitika fondidest finantseeritud projektide rakendamiseks ja järelvalve korraldamiseks.

Võttes arvesse rakendussüsteemi ülesehitust (vt ptk 1.3 ja 1.4), projekti sisu ning EGF-ist ja Ühtekuuluvuspoliitika fondidest finantseeritavate tegevuste sarnasust, võib järeldada, et projekti rakendamine toimub sama skeemi järgi nagu Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakendamine Eestis. RTK täidab RÜ ja sertifitseerimisasutuse ülesandeid nii EGF-i kui ka Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakendamisel. Samuti on samad projektide rakendamise eest vastutavad isikud nii EGF kui ka Ühtekuuluvuspoliitika fondide projektide elluviija (Eesti Töötukassa) ja RÜ (RTK) tasandil.

Eelnevast tulenevalt on AA hinnangul võimalik EGF rakendussüsteemi juhtimis- ja kontrollisüsteemile hinnangu andmiseks tugineda Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakendamisele hinnangu andmiseks juba teostatud juhtimis- ja kontrollisüsteemi audititele, mis on läbi viidud RTK-s:

- Auditi nr JKS-36/2020 (lõpparuanne 8.10.2020) käigus anti hinnang RTK toetuse maksete osakonna (edaspidi RTK TMO) kui sertifitseerimisasutuse (edaspidi SA) juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhususele perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse ja enim puudust kannatavate inimeste abifondist eraldatava toetuse rakendamisel vastavalt Vabariigi Valitsuse 7. augusti 2014. a määruse nr 127 § 3 lõikele 1. Auditi tulemusena jõudis audiitor järeldusele, et RTK TMO kui SA JKS toimib hästi ([I kategooria](#)).
- JKS auditi nr JKS-43/2021 (lõpparuanne 29.09.2021) eesmärk oli hinnata RTK kui RÜ struktuuritoetuse rakendamisega seotud juhtimis- ja kontrollisüsteemide (edaspidi JKS) tõhusust struktuuritoetuse rakendamisperioodil 2014-2020. Auditi ulatuses olid:
 - o RTK toetuste rakendamise valdkonna süsteemi ülesehitus, protseduurireeglite aja- ja asjakohasus ning ressursside piisavus tulenevalt 1.04.2020. a ellu viidud struktuurimuudatusest;
 - o maksetaotluste menetlemise ja kohapealsete kontrollide vastavus 1.04.2020. a ühtlustatud menetlusreeglitele;
 - o projektide rakendamisega seotud dokumentide säilitamise ning kontrollijälje tagamine ja ligipääsu tagamine liitunud asutustes loodud asjakohastele dokumentidele.

Auditi tulemusena jõudis audiitor järeldusele, et RTK kui RÜ JKS toimib hästi ([I kategooria](#)).

- Auditi nr JKS-49/2022 (lõpparuanne 20.06.2023) käigus hinnati RTK kui RÜ ja KA struktuuritoetuse ning Interreg V-A Eesti-Läti programmi rakendamisega seotud JKS-i tõhusust riigihangete kontrollimisel rakendamisperioodil 2014- 2020. Auditi tulemusena jõudis audiitor järeldusele, et RTK kui RÜ/KA JKS toimib, kuid mõningad parandused on vajalikud ([II kategooria](#)). Auditi raames tehti 7 olulist tähelepanekut, millest 2 on tänaseks suletud ning ülejäänud viie järeltegevuste rakendamise tähtaeg on 01.07.2024.

Struktuuritoetusest rakendatud projektide projektauditite raames on auditeeritud riigihankeid, millega seotud kulud on hüvitatud ka EGF toetusest. Projekti EGF.1.01.20-0004 kulud on seotud 61 hankega¹¹, kõikide hangete menetlusliigiks on sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus. AA on oma auditites kontrollinud

¹¹ Hankelepingute summa EGF projektis kokku on 1 115 150,27 eurot ja millest projekti abikõlblik summa on kokku 133 924,85 eurot.

struktuuritoetusest finantseeritud Eesti Töötukassa (toetuse saaja) projektiauditite riigihankeid ja saanud kindlustunde nende läbiviimise õiguspärasuses. RÜ kontrollide toimimisele hinnangu andmiseks hindasime täiendavalt RÜ hangete kontrolle. Kontrollide käigus veendus audiitor, et **Töötukassa on EGF projekti kuludega seotud hanked nõuetekohaselt läbi viinud ja RÜ hangete kontrollid olulises osas toimivad.**

EGF projekti mahtu ja eelnevat arvesse võttes (läbiviidud JKS ja projektiauditite tulemused RTK-s ja Eesti Töötukassas), ei viinud AA läbi eraldi süsteemiauditit EGF projektide rakendamise juhtimis- ja kontrollisüsteemi hindamiseks ning tugineb EGF juhtimis- ja kontrollisüsteemile hinnangu andmisel struktuuritoetuse rakendamisel läbiviidud juhtimis- ja kontrollisüsteemi auditite tulemustele.

Täiendava kindlustunde saamiseks analüüsis AA EGF väljamaksete menetlemise, seire ja järelevalve teostamise ulatust, tuginedes väljatöötatud protseduurireeglitele ja RÜ teostatud kontrollidele.

EGF projektis nr EGF.1.01.20-0004 on 26 maksetaotlust. RÜ on kehtestanud toetuste valdkonna töökorra programmiperioodideks 2014-2020/ 2021-2027, mis sisaldab ka EGF-ga seotud toiminguid. Kõikide EGF projekti maksetaotluste kontrollis kasutas RÜ maksetaotluse ja ettemakse taotluse kontrolli-lehti. Auditit täiendavate toimingute käigus veenduti, et **RÜ on järginud EGF maksete menetlemise töökorda ning taganud toimingute läbipaistvuse ja kontrollitavuse maksetaotluste kontrollimisel.**

Audiitor hindas täiendavalt Eesti Töötukassa kui tegevuste elluviija EGF meetmete osutamiseks ja tegevuste elluviimiseks kehtestatud reeglite toimimist ja veendus, et **Töötukassa on EGF tegevuste elluviija kohustused täitnud.** Töötukassa kui toetuse saaja projektid on sattunud struktuuritoetuse auditit valimisse igal aastal ning projektiauditite tulemusena ei ole tuvastatud olulist finantsmõju omavaid puuduseid struktuuritoetusest finantseeritud Eesti Töötukassa projektides.

2.1.2 AA hinnang EGF rakendussüsteemi toimimisele

Toimingute tulemusena jõudis audiitor järeldusele, et RTK kui EGF RÜ juhtimis- ja kontrollisüsteem toimib:

- RÜ-s on olulises osas tagatud selge ülesannete ja vastutuse jaotus;
- välja on töötatud kirjalikud ja kõikehõlmavad protseduurireglid, sh maksetaotluse, riigihangete, paikvaatluse ja seirearuannete kontrollimiseks ja oluliste vigade tuvastamiseks.

EGF projektide kuludele hinnangu andmiseks hinnati ka toetuse elluviija juhtimis- ja kontrollisüsteeme ning jõuti järeldusele, et toetuse elluviija on kohandanud oma tööprotseduure, sh tööpabereid, mis reguleerivad maksete menetlemist, toetuse andmist sihtrühmale, riigihangete läbiviimist ja raamatupidamist. Audiitor jõudis auditit toimingute tulemusel järeldusele, et Eesti Töötukassa kui toetuse elluviija toetuse andmist, kontrollimist ja aruandlust reguleerivad töökorrad toimivad.

Auditit tulemusena jõudis audiitor järeldusele, RTK kui EGF RÜ juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimist võib hinnata kategooriaga I – toimib hästi¹².

¹² I kategooria – JKS toimib hästi;

II kategooria – JKS toimib, kuid mõningad parandused on vajalikud;

III kategooria – JKS toimib osaliselt, mistõttu on olulised parandused vajalikud;

IV kategooria – JKS olulises osas ei toimi.

2.2 Hinnangu andmine EGF-ist tehtud kulude eesmärgipärasele ja õiguspärasele kasutamisele

2.2.1 Projektauditi eesmärk ja ulatus

Hinnangu andmiseks EGF projektidest tehtud kulude eesmärgipärasele ja õiguspärasele kasutamisele, viis AA läbi projektauditi vastavalt Vabariigi Valitsuse 07.08.2014. a määruse nr 127 „Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse andmise ja kasutamise auditeerimine” § 4 lõikele 1.

Projektauditi eesmärgiks oli hinnata toetuse saajale tehtud väljamakseid ja nende aluseks olevaid kuludokumente, sh:

- 1) projekti toetatavate tegevuste ja abikõlblike kulude vastavust Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktidele ja vastavalt kas taotluse rahuldamise otsusele ning toetuse andmise tingimuste käskkirjale;
- 2) abikõlblike kulude ning toetuse saaja raamatupidamisaruannete ja raamatupidamise algdokumentide vastavust, välja arvatud kulude lihtsustatud hüvitamisviiside puhul, mille hindamisel lähtutakse õigusaktides ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud erisustest;
- 3) toetuse maksmist õigeaegselt ja ettenähtud mahus.

Olukorras, kus projektiga nr EGF.1.01.20-0004 seotud kuludokumente oli palju (üle 100 individuaalse kulurea), ei olnud mõistlik testida kuludokumentide üldkogumit 100%-liselt ning projektide kuludokumentidest moodustati valim. Valimi moodustamisel lähtuti statistilise valimi moodustamise, MUS meetodist.

Projekti tehingute üldkogum, milleks oli struktuuritoetuse registrisse sisestatud EGF projektide kuluread, on kokku 904 rida summas 2 749 895,95 eurot.

Valimi suuruseks saadi 30 unikaalset kulurida summas 1 829 514,24 eurot, mis moodustab rahaliselt 66,53% üldkogumist.

2.2.2 Projektauditi toimingud

Auditi eesmärgi saavutamiseks viis audiitor läbi järgmised toimingud:

- 1) kontrolliti, kas rahastatud meetmed on rakendatud nõuetekohaselt;
- 2) kas kantud kulud on tehtud kontrollitavate dokumentide alusel;
- 3) kas kulud on seaduslikud ja korrektsed;
- 4) kontrolliti riigihangete läbiviimist;
- 5) kontrolliti abikõlblike kulude ning toetuse saaja raamatupidamisaruannete ja raamatupidamise algdokumentide vastavust.
- 6) toetuse maksmist õigeaegselt ja ettenähtud mahus.

Projektauditi toimingud viidi läbi ajavahemikul 29.01.2024–30.04.2024. a.

2.2.3 AA hinnang kulude abikõlblikkusele

Audiitor jõudis auditi toimingute läbiviimise tulemusena järeldusele, et toetuse elluviija tegevus EGF projekti rakendamisel on olulises osas vastavuses kehtivate õigusaktidega.

Mitteabikõlblike kulusid ei tuvastatud.

Alateemade lõikes on audiitorite hinnang järgmine:

- EGF toetuse eesmärgipärane kasutamine

EGF toetust on kasutatud olulises osas otstarbekalt ja sihipäraselt, vastavalt projekti eesmärkidele ja rakendamise tingimustele.

- Raamatupidamises kajastamine

Auditi ulatuses olevad kulud vastavad olulises osas EGF toetuse saaja raamatupidamise andmetele.

- EGF toetuse maht ning ajastus

EGF toetuse andmine on toimunud olulises osas ettenähtud mahus ja õigeaegselt ning omafinantseering on tagatud.

- Hangete läbiviimine

EGF toetuse elluviija on hanked läbi viinud olulises osas vastavalt kehtivatele õigusaktidele.

- Riigiabi andmine

Meede sisaldab vähese tähtsusega abi. Auditi ulatuses olid ettevõtlusega alustamise toetuse kulud, kus ühegi ettevõtja VTA määr täitunud ei ole. Toetuse elluviija on järginud olulises osas riigiabi andmise reegleid.

- Teavitamine ja avalikustamine

Toetuse elluviija on toetuse kasutamisest teavitamisel ning avalikustamisel järginud olulises osas kehtivaid õigusakte. EGF toetuse kasutamist on kajastatud ajakirjanduses ning Töötukassa kodulehel.

2.2.4 Vea määr (TER) ja jääkvea (RTER) määr ja nende võrdlus

Projekti auditi valimi suuruseks saadi 30 unikaalset kulurida summas 1 829 514,24 eurot ehk 66,53% üldkogumist.

Projekti auditi tulemusena ei tuvastanud AA auditi valimi kuludes mitteabikõlblikke kulusid, mistõttu kujunes projekti veamääraks 0%.

2.3 Hinnangu andmine EGF projekti lõppmaksetaotlusele

2.3.1 Lõppmaksetaotluse auditi toimingud

TKT punkti 10.9 järgi esitab projekti elluviija Eesti Töötukassa viimase maksetaotluse koos toetuse kasutamise lõpparuandega. Finantskorrektsioonid teeb RÜ vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 45-47 (TKT punkt 13.1).

Hinnangu andmiseks EGF lõppmaksetaotluse korrektsusele, analüüsis AA:

- 1) kas abikõlblike kulude kogusumma projekti lõpparuandes vastab aruandeperioodi maksetaotlustes deklareeritud toetuse ja omafinantseeringu summadele;
- 2) kas aruandeperioodil vabatahtlike tagastuste ja tagasinõuete summad vastavad sertifitseerimisasutuse arvestussüsteemi sisestatud summadele ning põhinevad RÜ finantskorrektsiooni otsustele.

Toimingute aluseks oli informatsioon:

- Eesti Töötukassa koostatud 11.08.2023. a EGF rakendamise lõpparuanne koos rakendatud meetmete eelarve täitmise aruandega;
- struktuuritoetuse registrisse sisestatud maksetaotlused ning
- projekti tagastused meetme tegevuses „EGF.1.1.2 EGF toetus tööturu teenustele“.

Kokku esitati aruandlusperioodil 01.01.2021-30.06.2023 projekti nr EGF.1.01.20-0004 rakendamiseks 26 maksetaotlust summas 2 791 701,34 eurot.

Projektile EGF.1.01.20-0004 on tehtud tagastusi summas 41 805,39¹³ eurot, seega toetuse elluviija tegelikud abikõlblikud kulud koos omafinantseeringuga on pärast tagastusi kokku **2 749 895,95 eurot**.

Audiitor veendus, et projektile tehtud finantskorrektsioonid on põhjendatud ja lõpparuanne kajastab EGF toetuse kasutamist pärast finantskorrektsioonide tegemist õigesti.

2.3.2 AA hinnang lõppmaksetaotluse korrektsusele

Audiitor jõudis auditi toimingute läbiviimise tulemusena järeldusele, et sertifitseeritavad kulud on kooskõlas eelarve tegeliku kasutusega ning auditi valimi koostamiseks moodustatud üldkogumis märgitud kuludega. Seejuures veendus AA, et lõppmaksetaotluses esitatud andmed tuginevad struktuuritoetuse registri andmetele.

AA on sertifitseerimisasutuse JKSi hinnanud kategooriaga I (AA viis sertifitseerimisasutuse JKS auditi läbi 2020. aastal; vt ka ptk 2.1.1), mis annab AA-le täiendava kindlustunde, et SFOSis kajastuvad andmed on täielikud, täpsed ja tõepärased.

Tulenevalt sellest, et AA ei tuvastanud sertifitseerimisasutusele esitatud esialgses lõppmaksetaotluse projektis puudusi ega süsteemseid vigu, ei tule sertifitseerimisasutusel enam lõppmaksetaotlust muuta.

3. AA KOONDHINNANG EGF TOETUSE RAKENDAMISELE EESTIS

Tulenevalt aruande peatükkides 2.1.2, 2.2.3 ja 2.3.2 antud hinnangutele, on EGF toetuse rakendamine Eestis toimunud AA hinnangul vastavalt selle rakendamisele seatud reeglitele ning tehtud kulud on olulises osas abikõlblikud. Auditeerimise tulemuste põhjal hindab AA projekti rakendamist / *kattegori*aga.

Projekti auditi tulemusena ei tuvastanud AA aruandeperioodil deklareeritud kuludes mitteabikõlblikke kulusid ning projektides tehtud kulud on eesmärkide saavutamiseks põhjendatud, vajalikud ja tõhusad.

Audiitor jõudis järeldusele, et:

- EGF rakendamiseks kehtestatud kontrollisüsteemid toimivad;
- kulud, mille hüvitamist Euroopa Komisjonilt on taotletud, on seaduslikud ja korrektsed ning
- toetuse elluviija koostatud EGF lõpparuandes kajastuvad andmed on täielikud, täpsed ja tõepärased.

Kõike seda arvesse võttes on AA hinnangul põhjendatud EGF rahaliste vahendite kasutamine.

¹³ Vabatahtlik tagastus: 41 752,06 eurot; finantskorrektsioon: 53,33 eurot.